

Handläggare
Tua Lennartsson
Telefon: 08-50831647

Till
Kulturnämnden
2024-11-12

Motion om att mäta läsförståelse, KS 2024/926

Svar på remiss från kommunstyrelsen

Förvaltningens förslag till beslut

Kulturnämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Sammanfattning

Kulturnämnden har av kommunstyrelsen ombetts att besvara en remiss av en motion från Andréa Hedin (M) om att mäta läsförståelse. Motionären skriver att det är oroande att läsförmågan bland unga i Sverige sjunker. Motionären föreslår att kommunfullmäktige ska besluta:

- Att uppdra till utbildningsnämnden att utforma nya kvantitativa mål för läsförståelse i den kommunala grundskolan
- Att uppdra till utbildningsnämnden att implementera standardiserade mätmetoder för läsförståelse i den kommunala grundskolan
- Att uppdra till utbildningsnämnden att ta fram en handlingsplan för att utöka fokus på läsning och läsförståelse i förskoleklass

Enligt Bibliotekslag (2013:801) ska folkbiblioteken särskilt främja läsning och tillgång till litteratur, främja barns och ungdomars språkutveckling och stimulera till läsning. God läsförståelse och stärkt läsförmåga är en del av folkbibliotekets tydliga demokratiska uppdrag. Samtidigt är folkbiblioteken en prestationsfri verksamhet, öppen för alla.

I Stockholms stads biblioteksplan 2022-2025 anges att folkbiblioteket är förskolans primära bibliotek samt ansvarar för barn och ungas läsning på fritiden. Utifrån Stockholms stadsbiblioteks ansvar för barn och ungas läsning på fritiden är läsfrämjande aktiviteter på loven ett av de viktigaste uppdragen. Detta görs både på biblioteken och genom uppsökande verksamhet, bland annat i parklekar. Ett annat exempel är *Läsa äger*, där feriearbetande ungdomar är läsande förebilder för barn.

Ärendet

Kulturnämnden har av kommunstyrelsen ombetts att besvara en remiss av en motion från Andréa Hedin (M) om att mäta läsförståelse.

Motionären skriver att det är oroande att läsförmågan bland unga i Sverige sjunker, särskilt bland dem med utländsk bakgrund. Resultaten från PISA och Progress in International Reading Literacy Study pekar på en nedåtgående trend över tid gällande läsförståelsen där betydelsen av att tala svenska hemma ökar. Även om det inte finns nedbrutna siffror för Stockholm menar motionären att det går att anta att utvecklingen ser likartad ut. Motionären skriver att svagheter i läsförståelsen riskerar drabba en hel skolgång och att den utvecklingen behöver hejdas.

Enligt motionären visar forskning att mängden läsning som sker i svensk skola har minskat drastiskt. Motionären skriver att god läsförmåga behövs i samtliga ämnen och att läsvana behöver komma tidigt i ungas liv.

Att främja läsförståelse har inga uttalade mål i stadens budget vilket motionären konstaterar är otillräckligt. Det anges viktigt att alla skolor använder standardiserade metoder för att bedöma barns läsförståelse och för att kunna säkerställa en enhetlig bedömning och jämförbarhet mellan olika skolor och stadsdelar.

Motionären skriver att många elever i förskoleklass kommer till skolan med bristande språkkunskap och läsförståelse och att insatser behövs tidigt i skolgången.

Med anledning av ovanstående föreslår Andréa Hedin (M) att kommunfullmäktige ska besluta:

- Att uppdra till utbildningsnämnden att utforma nya kvantitativa mål för läsförståelse i den kommunala grundskolan
- Att uppdra till utbildningsnämnden att implementera standardiserade mätmetoder för läsförståelse i den kommunala grundskolan
- Att uppdra till utbildningsnämnden att ta fram en handlingsplan för att utöka fokus på läsning och läsförståelse i förskoleklass

Remissen ska besvaras senast den 10 december.

Ärendets beredning

Förvaltningens synpunkter och förslag

I enlighet med Bibliotekslag (2013:801) ska folkbiblioteken särskilt främja läsning och tillgång till litteratur samt ägna särskild uppmärksamhet åt barn och ungdomar för att främja deras språkutveckling och stimulera till läsning, bland annat genom att erbjuda litteratur utifrån deras behov och förutsättningar. God läsförståelse och stärkt läsförmåga är en del av folkbibliotekets tydliga demokratiska uppdrag. Samtidigt är folkbiblioteken en prestationsfri verksamhet, öppen för alla.

Idag arbetar Stockholms stadsbibliotek bland annat tillsammans med stadsdelsförvaltningar och förskolor för att främja tidig språkutveckling i socioekonomiskt utsatta områden. Stockholms stadsbibliotek har arbetat extra med, av stadsdelarna utpekade, förskolor och har där exempelvis träffat vårdnadshavare för att inspirera till läslust och biblioteksbesök.

Stockholm stadsbibliotek arbetar även i linje med uppdrag i stadens budget att erbjuda skolor och förskolor ett brett utbud av litteratur, läsfrämjande aktiviteter, och fungera som stöd till lärarnas och förskolepedagogernas läs- och språkstimulerande arbete.

I *Stockholms stads biblioteksplan 2022-2025* anges att folkbiblioteket är förskolans primära bibliotek samt ansvarar för barn och ungas läsning på fritiden. Folkbibliotekets uppdrag gentemot förskolan är att erbjuda ett brett utbud av litteratur och läsfrämjande aktiviteter, liksom att fungera som stöd i förskolornas läs- och språkstimulerande arbete och samverka med stadsdelsförvaltningarna.

I *Skolbiblioteksplan 2021-2025 för skolor och förskolor i Stockholms stad* anges att skolorna i Stockholms stad ger alla elever tillgång till skolbibliotek med ett uttalat pedagogiskt uppdrag när det gäller läs- och språkutveckling.

Utifrån Stockholms stadsbiblioteks ansvar för barn och ungas läsning på fritiden är läsfrämjande aktiviteter på loven ett av de viktigaste uppdragen. Detta görs både på biblioteken och genom uppsökande verksamhet, bland annat i parklekar och genom *Läsa äger* där feriearbetande ungdomar är läsande förebilder för barn.

Under sommaren 2024 arbetade fyra enheter inom Stockholms stadsbibliotek med *Läsa äger*, i samarbete med utbildningsförvaltningen och 29 skolor i berörda områden. Detta sysselsatte 65 feriearbetande ungdomar och genomfördes med goda

resultat. Barnen inspirerades av att ungdomarna läste och hade med sig böcker.

Under skolloven erbjuder Stockholms stadsbibliotek många olika aktiviteter över hela staden. Ett exempel är formatet *Lässommar*, som uppmuntrar barn till kravlös och lustfylld läsning under sommarlovet genom möjligheten att recensera och tipsa om böcker på biblioteken. Under år 2024 har biblioteken erbjudit en sommarfolder med temat Tidsresor, som bland annat innehåller boktips och pyssel. Biblioteken har även arrangerat program och aktiviteter kopplat till sommarfolderns tema.

Maria Jansén
Förvaltningschef
Kulturförvaltningen

Daniel Forsman
Avdelningschef
Kulturförvaltningen

Bilagor

1. Motion om att mäta läsförståelse, KS 2024/926. Remisstid 2024-12-10.

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Maria Jansén, Förvaltningschef	2024-10-31
Daniel Forsman, Avdelningschef	2024-10-31